

IES MADINA MAYURQA

PROGRAMACIÓ DEL SUBDEPARTAMENT D'ECONOMIA

CURS 2022-2023

Índex de continguts

ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT	4
PROGRAMACIÓ QUART D'ESO	5
Matèria: INICIACIÓ A L'ACTIVITAT EMPRENEDORA I EMPRESARIAL	5
1. Justificació	5
2. Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències	5
3. Objectius específics	6
4. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables	7
5. Temporalització	13
6. Metodologia	13
7. Materials i recursos didàctics	14
8. Procediment d'avaluació i criteris de qualificació	14
9. Criteris de recuperació	15
10. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge	15
11. Activitats complementàries i extraescolars.	15
12. Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris	16
Matèria: ECONOMIA	16
1. Justificació.	16
2. Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències	17
3. Objectius específics.	19
4. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables	20
5. Temporalització	27
6. Metodologia	28
7. Materials i recursos didàctics	28
8. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació	28
Per a l'avaluació i la qualificació d'aquesta matèria es valorarà:	28
9. Criteris de recuperació.	30
10. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge	30
11. Activitats complementàries i extraescolars.	30
12.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris	32
SEGON DE BATXILLERAT	33

Matèria: ECONOMIA DE L'EMPRESA	33
1. Justificació.	33
2. Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències	33
3. Objectius específics	35
4. Continguts per a Unitats Didàctiques.	36
5. Temporització.	44
6. Metodologia	45
7. Material i recursos didàctics.	45
8. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació.	45
Per a l'avaluació i la qualificació d'aquesta matèria es valorarà:	45
9. Criteris de recuperació.	47
10. Avaluació del procés ensenyament-aprenentatge.	47
11.. Activitats complementàries i extraescolars.	48
12.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris	49
Estratègies d'animació a la lectura i desenvolupament de l'expressió oral i escrita	49

ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT

Composició del departament i assignació de matèries i cursos

	Matèria/es impartides	Curs i grup
Joaquin Berna Cordero (Cap del departament)	Economia	4ESO. 2 grups
	Economia	1Batx 3 grups
	Economia de l'empresa	2Batx 1 grup
Xisca Arbós Mir	Economia de l'empresa	2Batx 2 grup
M ^a Enriqueta Gonzalez Aguiló	Iniciació a l'Activitat Emprenedora Empresarial	4ESO 2 grup
	Taller de Consum responsable	1er ESO 1 grup
	Economia	4t ESO 1 grup
Xisca Serra Siquier	Iniciació a l'Activitat Emprenedora Empresarial	4t ESO 1 grup

PROGRAMACIÓ QUART D'ESO

Matèria: INICIACIÓ A L'ACTIVITAT EMPRENEDORA I EMPRESARIAL

1. Justificació

El Pla d'Acció sobre Emprenedoria 2020 de la UE argumenta que els joves que es beneficien de l'aprenentatge de l'emprenedoria desenvolupen coneixements empresarials juntament amb aptituds i actituds essencials com ara la creativitat, la iniciativa, la tenacitat, el treball en equip, el coneixement del risc i el sentit de la responsabilitat.

L'educació emprenedora no s'ha de confondre amb estudis d'empresa i economia, ja que el seu objectiu principal és promoure la creativitat, la innovació i l'autoocupació: "Emprendre és una mica més que posar en marxa una empresa, és una matèria adreçada als ensenyaments aplicats per fomentar l'educació per a la iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial, amb la qual el professor de les especialitats d'economia, formació i orientació laboral, i organització i gestió comercial passa a ser el responsable de dissenyar activitats d'aprenentatge d'educació emprenedora i financera d'acord amb els objectius, els continguts, els estàndards d'aprenentatge avaluable, els criteris d'avaluació i la metodologia didàctica que fixa el currículum

2. Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial dins l'educació secundària obligatòria suposa, per primera vegada, la incorporació d'un conjunt de continguts prou amplis i específics de la ciència econòmica dins l'etapa secundària obligatòria del sistema educatiu per assolir les competències que defineix el currículum. Per fer-ho, hem de valorar les possibilitats d'aquesta ciència en la consecució d'aquestes que li reconeix el currículum.

El caràcter excessivament *positiu* que sempre ha demostrat tenir la ciència econòmica per desenvolupar les seves teories suposa un repte per als professors encarregats del desenvolupament curricular d'aquesta matèria per dotar de coherència metodològica les seves propostes curriculars i, molt especialment, perquè aquestes s'enfoquin cap al desenvolupament de les competències que defineix el currículum.

Comunicació lingüística

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial emprà un vocabulari que es contextualitza primordialment dins l'entorn econòmic. És així que els alumnes aprenen a usar el llenguatge que regeixen les activitats econòmiques tant oralment com per escrit; per exemple, en la comunicació i la negociació amb els clients i proveïdors, però també en la feina en equip per relacionar-se amb els companys o en la redacció i l'exposició dels treballs d'aula.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial implica la capacitat d'aplicar el

raonament matemàtic per descriure, interpretar i valorar diferents fenòmens en el seu context. Es contribueix a l'adquisició d'aquesta competència mitjançant la realització d'un petit estudi de viabilitat financera o l'estudi del funcionament bàsic d'alguns impostos.

Competència digital

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fa servir de manera general en les seves propostes els mateixos entorns digitals i telemàtics que utilitza l'entorn econòmic que vol estudiar. És així que els alumnes aprenen a dominar-los i augmenten la seva competència tecnològica a l'hora de participar de l'entorn com a subjectes econòmics. En concret, es potencia la investigació amb mitjans telemàtics de diferents àrees d'activitat professional i les passes necessàries per posar en marxa una empresa, així com amb l'ús de programes de gestió de clients i proveïdors.

Aprendre a aprendre

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fomenta activitats d'ensenyament-aprenentatge el més reals possibles; per la qual cosa els alumnes aprenen a indagar i a ser curiosos quan s'han d'enfrontar a continguts que necessiten ser abordats des de múltiples perspectives d'aprenentatge, no tan sols teòricament com, per exemple, en la planificació de projectes personals i professionals o en el projecte d'empresa.

Competències socials i cíviques

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fomenta la dimensió de la figura de l'emprenedor i l'empresari i incideix en la responsabilitat social de l'empresa. Els coneixements relacionats amb els drets, les obligacions, els sistemes de protecció dels treballadors i els valors relacionats amb la importància del sistema impositiu també contribueixen a l'adquisició d'aquesta competència.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fomenta l'esperit emprenedor en el sentit més ampli del terme, el qual, allunyat d'una concepció restrictiva i excessivament empresarial, possibilita que els alumnes aprenguin a ser autodisciplinats, innovadors, creatius i que aprenguin a assumir i gestionar riscos perquè els seus projectes puguin ser valorats positivament pel seu entorn.

Consciència i expressions culturals

La matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial fomenta les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es contextualitzen dins l'entorn pròxim dels alumnes. És així com aprenen a respectar i fomentar totes les manifestacions de la cultura pròpia de les Illes Balears.

3. Objectius específics

1	Relacionar-se amb l'entorn econòmic com a subjecte i no com a objecte d'aquest entorn mitjançant l'assimilació progressiva del coneixement que vagi aprenent sobre el seu funcionament, així com incorporar el que aprengui a les seves relacions amb altres agents econòmics com a font de desenvolupament, tant de la seva autonomia personal com de la seva capacitat per liderar projectes que puguin ser percebuts com a valuosos pels altres.
2	Fomentar l'aplicació del pensament creatiu a l'hora de fer qualsevol proposta que s'hagi de valorar en el seu entorn econòmic i valorar-ne positivament la innovació, l'originalitat i la consistència.
3	Desenvolupar l'esperit emprenedor que tots tenim com a subjectes de l'entorn econòmic en el qual actuam mitjançant el descobriment de les nostres fortaleeses i debilitats per, progressivament, augmentar la nostra competència emprenedora.
4	Impulsar petits projectes susceptibles de poder implementar-se en el seu entorn econòmic (com un projecte d'inserció laboral i un projecte de viabilitat econòmica d'una empresa) en els quals la creativitat i el rigor científic d'aquests projectes han de jugar un paper primordial al llarg de tot el procés de realització.
5	Identificar les diverses fonts de finançament internes i externes (com accionistes, inversos, micromecenatge o <i>crowdfunding</i> , ajudes, bancs, subvencions...), així com valorar la més adequada per a cada tipus i moment del cicle de vida de l'empresa.
6	Conèixer el funcionament bàsic dels intermediaris financers quan hem d'acudir a la cerca de finançament per a l'empresa, a través de l'estudi de casos pràctics senzills, reals i susceptibles de ser demandats.

4. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Títol i continguts	Criteris d'avaluació
INTRODUCCIÓ. Es farà, a més a més del currículum específic de l'assignatura, una introducció als aspectes bàsics de l'educació financera (consum intel·ligent, estalvi, pressupost personal,	* Ús de la terminologia adequada * Anàlisi de les principals operacions bancàries * Simulacions de casos particulars extrapolables a la realitat.

<p>seguretat financera, diners en efectiu, comptes bancaris, targetes de dèbit i de crèdit...)</p>	
<p>Unitat 1. Autonomia personal, lideratge, innovació i autoconeixement</p> <p>1.1.- Autonomia i autoconeixement. Iniciativa emprenedora i empresari en la societat.</p> <p>1.2.- Interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.</p> <p>1.3.-Itineraris formatius i carreres professionals. Procés de recerca de feina en empreses del sector. Autoocupació. Procés de presa de decisions sobre l'itinerari personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Descriure les qualitats personals i destreses associades a la iniciativa emprenedora i analitzar els requeriments dels diferents llocs de treball i activitats empresarials. ● Identifica les qualitats personals, actituds, aspiracions i formació pròpies de les persones amb iniciativa emprenedora, descriu l'activitat dels empresaris i el seu rol en la generació de treball i benestar social. ● Investiga amb mitjans telemàtics les diferents àrees d'activitat professional de l'entorn, els tipus d'empresa que les desenvolupen i els diferents llocs de treball a cadascuna i raona els requeriments per a l'acompliment professional a cadascun. ● Prendre decisions sobre l'itinerari vital propi, comprendre les possibilitats d'ocupació, autoocupació i carrera professional en relació amb les habilitats personals i les alternatives de formació i aprenentatge al llarg de la vida. ● Dissenya un projecte de carrera professional pròpia, relaciona les possibilitats de l'entorn amb les qualitats i aspiracions personals i valora l'opció de l'autoocupació i la necessitat de formació al llarg de la vida.

Unitat 2. Ocupació i Seguretat Social

Drets i deures del treballador. El dret del treball.

Drets i deures derivats de la relació laboral.
Contracte de treball i negociació col·lectiva.

Seguretat Social. Sistema de protecció.
Ocupació i desocupació.

Protecció del treballador i beneficis socials.
Riscos laborals. Normes. Planificació de la protecció en l'empresa.

- Actuar com a futur treballador responsable, conèixer els seus drets i deures com a tal, valorar l'acció de l'Estat i de la Seguretat Social en la protecció de la persona ocupada i comprendre la necessitat de protecció dels riscos laborals.
- Identifica les normes i institucions que intervenen en les relacions entre treballadors i empresaris i les relaciona amb el funcionament del mercat de treball.
- Distingeix els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals i els comprova en contractes de treball i documents de negociació col·lectiva.
- Descriu les bases del sistema de la Seguretat Social les obligacions de treballadors i empresaris dins aquest, en valora l'acció protectora davant les diferents contingències cobertes i descriu les prestacions mitjançant cerques als webs institucionals.
- Identifica les situacions de risc laboral més habituals als sectors d'activitat econòmica més rellevants en l'entorn, indica els mètodes de prevenció legalment establerts i les tècniques de primers auxilis aplicables en cas d'accident o dany.

<p>Unitat 3. Projecte empresarial</p> <p>3.1 Idea de projecte d'empresa. Avaluació de la idea. Entorn, rol social de l'empresa.</p> <p>Elements i estructura empresarial.</p> <p>3.2 Pla d'empresa.</p> <p>Informació a l'empresa. Informació comptable. Informació de recursos humans. Documents comercials de cobrament i pagament. Arxiu.</p> <p>Activitats a l'empresa. Funció de producció. Funció comercial i de màrqueting.</p> <p>Ajuts i suport a la creació d'empreses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Crear un projecte d'empresa a l'aula, descriure'n les característiques internes i la relació amb l'entorn així com la funció social, identificar els elements que en constitueixen la xarxa logística com ara proveïdors, clients, sistemes de producció i comercialització i xarxes d'emmagatzematge entre altres. ● Determina l'oportunitat d'un projecte d'empresa, n'identifica les característiques i pren part en l'activitat que desenvolupa. ● Identifica les característiques internes i externes del projecte d'empresa, així com els elements que constitueixen la xarxa d'aquesta empresa: mercat, proveïdors, clients, sistemes de producció i/o comercialització, emmagatzematge i d'altres. ● Descriu la relació del projecte d'empresa amb el seu sector, l'estructura organitzativa i les funcions de cada departament i identifica els procediments de treball en el desenvolupament del procés productiu o comercial. ● Identificar i organitzar la informació de les diferents àrees del projecte d'empresa i aplicar els mètodes corresponents a la tramitació documental empresarial. ● Empra com a usuari bàsic l'aplicació informàtica de control i seguiment de clients, proveïdors i d'altres, aplica les tècniques bàsiques de comptabilitat, gestió financera i comercial i administració de personal per organitzar la informació del projecte d'empresa. ● Transmet informació entre les diferents àrees i a clients interns i externs del projecte d'empresa, reconeix i aplica tècniques de comunicació i negociació, i aplica el tractament protocol·lari adequat a través de mitjans telemàtics i presencials.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● Dur a terme activitats de producció i comercialització pròpies del projecte d'empresa creat i aplicar tècniques de comunicació i treball en equip. ● Crea materials de difusió i publicitat dels productes i/o serveis del projecte d'empresa, inclou un pla de comunicació a Internet i a xarxes socials i aplica els principis del màrqueting. ● Exerceix tasques de producció i/o comercialització
<p>Unitat 4. L'empresa</p> <p>Tipus d'empresa segons la seva forma jurídica.</p> <p>Elecció de la forma jurídica.</p> <p>Tràmits de posada en marxa d'una empresa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Descriure les diferents formes jurídiques de les empreses i relacionar amb cadascuna les responsabilitats legals dels seus propietaris i gestors, així com amb les exigències de capital. ● Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i responsabilitats més apropiades per a cada tipus. ● Enumera les administracions públiques que tenen relació amb la posada en marxa d'empreses i recopila per via telemàtica els principals documents que es deriven de la seva posada en funcionament. ● Valora les tasques de suport, registre, control i fiscalització que duen a terme les autoritats en el procés de creació d'empreses i descriu els tràmits que s'han de fer.

Unitat 5. Finances

Fonts de finançament de les empreses. Externes (bancs, ajuts i subvencions i micromecenatge o crowdfunding) i internes (accionistes, inversors i aplicació de beneficis).

Productes financers i bancaris per a pimes. Comparació.

Planificació financera de les empreses. Estudi de viabilitat econòmic-financer. Projecció de l'activitat. Instruments d'anàlisi. Proporcions bàsiques.

Impostos que afecten les empreses. El calendari fiscal.

- Identificar les fonts de finançament de les empreses pròpies de cada forma jurídica, incloent-hi les externes i internes, i valorar les més adequades per a cada tipus i moment en el cicle de vida de l'empresa.
- Determina les inversions necessàries per posar en marxa una empresa i distingeix les principals partides relacionades en un balanç de situació.
- Caracteritza de forma bàsica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i intern a curt i a llarg termini, així com el cost de cadascuna i les implicacions en la marxa de l'empresa.
- Comprendre les necessitats de la planificació financera i de negoci de les empreses i lligar-la a la previsió de la marxa de l'activitat sectorial i econòmica nacional.
- Presenta un estudi de viabilitat econòmic i financer a mitjà termini del projecte d'empresa, aplica condicions reals de productes financers analitzats i previsions de vendes segons un estudi de l'entorn mitjançant una aplicació informàtica tipus full de càlcul i empra proporcions financeres bàsiques.
- Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat, assenyala el funcionament bàsic d'IAE, IVA, IRPF i IS, indica les principals diferències entre aquest i valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.

5. Temporalització

Per dur a terme aquesta programació es disposen de tres hores lectives setmanals. Els continguts del currículum es distribuïran en les següents unitats didàctiques i seqüenciació:

1a AVALUACIÓ

UD1: Autonomia personal, lideratge, innovació i autoconeixement

UD2: L'ocupació i la Seguretat Social

2a AVALUACIÓ

UD3: Projecte empresarial

UD4: L'empresa

3a AVALUACIÓ

UD5: Finances

Aquesta temporalització és flexible i és susceptible a l'adaptació dels seus continguts i temporalitat a les necessitats formatives de l'alumnat.

6. Metodologia

L'alumne ha d'ésser protagonista de totes les activitats que es realitzen dins i fora de l'aula, per tal de poder aplicar els conceptes immediatament després de la seva explicació per assegurar una correcta assimilació per a descobrir aplicacions de continguts en contextos més amples.

Les classes seran actives i participatives, on el professor introduirà el tema corresponent, i una vegada introduït el tema es promourà el debat dins l'aula, estimulant als alumnes a que expressin la seva opinió al respecte.

A través d'activitats eminentment pràctiques s'ha de propiciar les condicions favorables perquè l'alumne desplegui una activitat mental creativa i diversa que li permeti l'adquisició de coneixements i experiències necessaris per al desenvolupament d'un esperit emprenedor. Totes les unitats didàctiques aniran recolzades per exercicis pràctics que es faran tan a dins l'aula com a casa, amb posterior correcció dins classe, treball que serà avaluat i servirà per complementar la nota amb els exercicis escrits i els treballs que s'encomanin sobre algun tema econòmic d'interès comú.

Es farà especial esment en el comentari de textos publicats en revistes o periòdics d'índole econòmica, sobretot aquells temes d'actualitat que sorgeixin al llarg del curs.

També es treballarà al llarg del curs en l'elaboració d'un Pla d'Empresa que tindrà com a funció la presentació d'un producte final que sigui el resultat de l'aplicació pràctica dels conceptes assimilats a classe.

7. Materials i recursos didàctics

Del professor

- Articles
- Textos
- Vídeos
- Pissarra.
- Portàtil

De l'alumne

- Fotocòpies d'articles d'actualitat econòmica.
- Arxius penjats a l'aula virtual.

8. Procediment d'avaluació i criteris de qualificació

Per a l'avaluació i la qualificació d'aquesta matèria es valorarà:

- La **participació** dins l'aula, el **comportament**, la **motivació** i l'**assistència** suposen fins al **10%** de la nota final.
- **Proves objectives** suposen un 90% de la nota final.

En el cas que per **causa justificada** un alumne no pugui fer alguna de les proves objectives de l'avaluació en la data estipulada, tindrà dues opcions: o bé presentar-se a un examen oral en la data indicada pel professor o bé examinar-se d'aquesta matèria, a més de la que correspongui, al proper examen.

L'expressió i l'ordre a l'hora de contestar seran valorats en totes les proves i treballs que es realitzin. Les proves o treballs copiats es puntuaran amb un zero per a qui copïï i per a qui es deixi copiar.

Procediment d'**avaluació del curs**. La nota vindrà donada per la mitjana de les notes de cada trimestre. Per aprovar l'assignatura cal que la mitjana de les tres avaluacions sigui de 5 o més.

9. Criteris de recuperació

- Recuperació d'una avaluació suspesa o varies es durà a terme en juny.
- A final de curs, els alumnes que no hagin suspes una o les dues primeres avaluacions o bé hagin suspès la tercera avaluació, podran presentar-se a una prova final escrita a més de lliurar les tasques suspeses o no presentades que els indiqui el professor.
- Les proves extraordinàries del mes de setembre consistiran en la presentació d'un dossier d'activitats i, a més a més, una possible prova escrita.

En el cas de que es suprimeixi la convocatòria de setembre aleshores es deixarà d'avançar matèria la darrera setmana de maig i es dedicaran les classes de juny a repassar la matèria del curs amb la finalitat de que els alumnes es preparin per a un examen final de juny on els alumnes que a dia 31 de maig tinguin l'assignatura suspesa la puguin recuperar i els que la tinguin aprovada puguin decidir si volen o no pujar nota.

10. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

S'anirà fent un seguiment després de cada avaluació de la metodologia emprada, així com dels diferents exercicis i treballs realitzats en funció dels resultats de l'alumnat. Es desestimaran aquelles activitats que no hagin aconseguit els resultats esperats i se'n plantejaran de noves cara el curs que ve.

11. Activitats complementàries i extraescolars.

Les dates previstes per les activitats complementàries i extraescolars, són:

- Xerrades diferents professionals
- Xerrada Palma Activa
- Visita SOIB
- Visita empresa
- Visita cooperatives
- Xerrada AEAT

Aquestes dates es podran modificar per motius organitzatius de la entitat o organisme a visitar. També es podrà modificar la temporalització cas que sigui necessari per adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat

A més al llarg del curs

- Participació a jocs que fomentin l'aprenentatge de l'assignatura

- Participació a Consumópolis
  - Assistència a conferències
  - Visionat de pel·lícules relacionades amb la temàtica econòmica.
  - Visita a empreses i a fires relacionades amb l'empresa.
  - Fes-te Pro.

12. Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris

Iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial s'imparteix a 4t d'ESO en dos grups: IAEE 1 grup B, IAEE 2 amb alumnat del grup C i IAEE 3 amb alumnat del grup de PRAC.

Grup	Nombre d'alumnes	Hores setmanals
IAEE 1	11	3
IAEE 2	21	3
IAEE 3	15	3
TOTAL	47	9

Matèria: ECONOMIA (4T ESO)

1. Justificació.

L'economia és present en tots els aspectes de la nostra vida quotidiana. Qualsevol persona necessita conèixer les regles bàsiques que expliquen els esdeveniments econòmics i el llenguatge específic que utilitzen els economistes i els mitjans de comunicació per analitzar els fets.

L'estudi de l'economia ajuda a percebre i conèixer el món que ens envolta i possibilita analitzar les relacions humanes des d'aspectes microeconòmics i macroeconòmics, així

com aprofundir-hi, tenint en compte variables de l'entorn i, més concretament, les que afecten les Illes Balears. També facilita la comprensió de conceptes emprats de forma habitual en l'economia i en el món empresarial, potencia habilitats de raonament, abstracció i interrelació, i proporciona eines per examinar de forma crítica la societat que ens envolta. Tot això justifica la presència d'una assignatura com l'economia en l'educació secundària obligatòria.

L'estudi de l'economia proporciona, juntament amb la formació tècnica, una sèrie de competències per fer feina en equip i habilitats de comunicació, iniciativa i lideratge. També estimula l'esperit emprenedor.

Cal destacar que en aquesta assignatura es tracten continguts essencials perquè, una vegada finalitzats els estudis de l'educació secundària obligatòria, els alumnes siguin mínimament competents en una de les activitats més comunes que duen a terme els agents econòmics: relacionar-se amb els intermediaris financers.

2. Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

Les competències clau són les que totes les persones necessiten per a la seva realització i el seu desenvolupament personals, així com per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació. En aquest sentit, l'estudi de l'economia afavoreix l'assoliment de molts dels aspectes d'aquestes competències.

Referent a la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia, la contribució és rellevant. Inclou, entre altres aspectes, l'anàlisi i la representació gràfica del cost d'oportunitat i de la frontera de possibilitats de producció, la capacitat de valorar i interpretar dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès, la inflació i la desocupació, així com la destresa per elaborar i fer el seguiment d'un pressupost o pla financer personalitzat i per diferenciar entre ingressos i costos generals d'una empresa, per identificar-ne el benefici o la pèrdua, i per aplicar raonaments matemàtics a la interpretació dels resultats.

Les contribucions que l'estudi de l'economia pot fer a la competència en comunicació lingüística van més enllà de la utilització del llenguatge com a vehicle de comunicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge. El que es pretén, a més, és facilitar que s'assoleixin habilitats per saber donar explicacions i fer raonaments i valoracions crítiques

de diversos problemes econòmics i empresarials, així com conèixer el vocabulari bàsic necessari, que hauria de passar a formar part del llenguatge habitual dels alumnes i del procés d'ensenyament-aprenentatge de la matèria.

Probablement una de les competències més rellevants per a la matèria és la de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència és present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els quals es relacionen les persones, i els permet desenvolupar les seves activitats i aprofitar noves oportunitats. Constitueix igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics que hi estan relacionats. Entre els coneixements que s'assoleixen de la competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, s'hi inclou la capacitat de reconèixer les oportunitats existents per a les activitats personals, professionals i comercials. També s'hi inclouen aspectes de més gran amplitud que proporcionen el context en el qual les persones viuen i treballen, com la comprensió de les línies generals que regeixen el funcionament de les societats i les organitzacions sindicals i empresarials, així com les econòmiques i financeres, l'organització i els processos empresarials, i el disseny i la implementació d'un pla financer.

Alguns aspectes metodològics basats en petites recerques, feines en grup i feines de tipus cooperatiu permeten als alumnes emprar les noves tecnologies en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge, amb la qual cosa es contribueix a la competència digital dels alumnes. Així mateix, s'han d'emprar eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat i per emprar i analitzar gràfics per poder comparar la realitat amb les previsions.

La matèria d'economia contribueix a les competències socials i cíviques mitjançant l'aplicació de raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics que provenen de les relacions econòmiques de l'entorn. El coneixement i la descripció dels efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la, els efectes socials i mediambientals de les empreses, la importància de l'estalvi i la inversió, les causes de la desocupació i la repercussió econòmica que té, així com el coneixement del procés de cooperació i integració econòmica produït a la Unió Europea i el funcionament del Banc Central Europeu, han de permetre als alumnes assolir les habilitats, les actituds i els valors implícits en aquesta competència.

La competència d'aprendre a aprendre s'adquireix mitjançant el desenvolupament d'estratègies en la resolució de problemes pràctics. L'estudi de l'economia implica la curiositat per formular preguntes i l'habilitat per identificar i gestionar la diversitat de respostes possibles utilitzant diverses estratègies i metodologies que permetin afrontar la presa de decisions de manera racional i crítica. A més, el caràcter canviant del món econòmic exigeix habilitats per obtenir informació i per transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb la

pròpia experiència personal, la qual cosa implica saber aplicar els nous coneixements i les noves capacitats a situacions similars i contextos diversos.

L'estudi de l'economia contribueix a la competència de consciència i expressions culturals des de la consideració del coneixement com la manera que té la societat de produir, intercanviar i créixer econòmicament com a contribució al desenvolupament cultural. Les diferents maneres d'organitzar l'economia al llarg de la història han contribuït al patrimoni cultural de la humanitat. Les diferents fases històriques s'han correspost amb situacions i sistemes econòmics diferents i amb diferents maneres de resoldre els problemes econòmics fonamentals de satisfacció de les necessitats i de desenvolupament.

3. Objectius específics.

1	Comprendre els conceptes bàsics de l'economia. Analitzar l'efecte de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans i prendre consciència de l'existència de diferents models econòmics.
2	Descriure els diferents tipus d'empreses i analitzar el teixit empresarial de les Illes Balears d'acord amb aquesta classificació. Identificar i analitzar els aspectes més importants del funcionament de les empreses en una economia de mercat.
3	Ser capaços de gestionar la seva economia personal mitjançant l'elaboració d'un pressupost i l'anàlisi del grau de compliment d'aquest. Valorar la rellevància de l'estalvi i comprendre la necessitat de planificar aspectes financers al llarg de la vida.
4	Reconèixer el funcionament bàsic del sistema financer i conèixer les característiques bàsiques de les principals operacions bancàries.
5	Valorar positivament l'anàlisi de la realitat econòmica mitjançant l'estudi de les principals macromagnituds i comprendre'n el funcionament. Per aconseguir-ho, cal interpretar dades i gràfics relacionats amb les macromagnituds i tenir una opinió sobre els resultats.
6	Conèixer i valorar els efectes per a la societat de la desigualtat de la renda i el paper de l'Estat en la redistribució d'aquesta.
7	Comprendre els avantatges i els inconvenients que la globalització econòmica i el procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea han provocat en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.
8	Reflexionar sobre la necessitat d'una economia sostenible. Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones

4. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables

Títol i continguts	Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluables.
<p>1. Economia, la ciència útil</p> <p>1.1 Què és l'economia</p> <p>1.2 La necessitat d'escollir</p> <p>1.3 L'estudi de l'economia</p>	<p>1. Explicar l'economia com a ciència social i valorar l'impacte permanent de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans.</p> <p><i>1.1. Reconeix l'escassetat de recursos i la necessitat de triar i prendre decisions com les claus dels problemes bàsics de tota economia, i comprèn que qualsevol elecció suposa renunciar a altres alternatives i que qualsevol decisió té conseqüències.</i></p> <p><i>1.2. Diferencia formes diverses d'abordar i resoldre problemes econòmics i n'identifica els avantatges i els inconvenients, així com les limitacions.</i></p> <p>2. Conèixer la terminologia econòmica bàsica i l'ús dels models econòmics i familiaritzar-s'hi.</p> <p><i>2.1. Comprèn i utilitza correctament diferents termes de l'àrea de l'economia.</i></p> <p><i>2.2. Diferencia entre economia positiva i economia normativa.</i></p> <p><i>2.3. Representa i analitza gràficament el cost d'oportunitat mitjançant la frontera de possibilitats de producció.</i></p>
<p>2. Producció i creixement</p> <p>2.1 Els factors productius</p>	<p>1. Analitzar les característiques principals del procés productiu.</p> <p><i>1.1. Indica els diferents tipus de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia.</i></p>

<p>2.2 Els sectors econòmics</p> <p>2.3 La frontera de possibilitats de producció</p> <p>2.4 Creixement econòmic</p>	<p><i>1.2. Identifica els diferents sectors econòmics, així com els reptes i les oportunitats que presenten.</i></p>
<p>3. Mercats i empresa</p> <p>3.1 Quina tecnologia fer servir?</p> <p>3.2 Costos i ingressos: el benefici empresarial</p> <p>3.3 Les funcions de les empreses</p> <p>3.4 Mercats, empreses i famílies</p>	<p>1. Determinar per a un cas senzill l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa, i calcular-ne el benefici.</p> <p><i>1.1. Diferencia els ingressos i els costos generals d'una empresa, n'identifica el benefici o la pèrdua i aplica raonaments matemàtics per interpretar els resultats.</i></p> <p>2. Prendre consciència dels principis bàsics de l'economia que s'han d'aplicar en les relacions econòmiques bàsiques tenint en compte els recursos i les necessitats.</p> <p><i>2.1. Representa les relacions que s'estableixen entre les economies domèstiques i les empreses.</i></p> <p><i>2.2. Aplica raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics provinents de les relacions econòmiques del seu entorn.</i></p>
<p>4. L'empresa en el seu context</p> <p>4.1 Tipus d'empresa</p> <p>4.2 Elements de l'empresa.</p>	<p>1. Descriure els diferents tipus d'empreses i les formes jurídiques que poden presentar, i relacionar-los amb les exigències de capital que impliquen i amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors, així com amb les interrelacions que les empreses tenen amb l'entorn immediat.</p> <p><i>1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències requerides de capital per</i></p>

<p>4.3 La responsabilitat social corporativa</p> <p>4.4 Finançament empresarial</p> <p>4.5 Obligacions de les empreses</p>	<p><i>constituir-les i amb les responsabilitats legals per a cada tipus.</i></p> <p><i>1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre la classificació de les empreses.</i></p> <p><i>1.3. Identifica els diferents tipus d'empreses i d'empresaris que actuen en el seu entorn, així com la forma com s'interrelacionen amb l'àmbit més proper i els efectes socials i mediambientals, positius i negatius, que s'observen.</i></p> <p><i>2. Identificar les fonts de finançament de les empreses.</i></p> <p><i>2.1. Explica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada una i les implicacions en la marxa de l'empresa.</i></p> <p><i>3. Diferenciar els impostos que afecten les empreses i la importància de complir les obligacions fiscals.</i></p> <p><i>3.1. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat i assenyala el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències entre ells.</i></p> <p><i>3.2. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.</i></p>
<p>5. Planificació financera</p> <p>5.1 L'estalvi</p> <p>5.2 Com elaborar un pressupost.</p> <p>5.3 Planificació del futur. Necessitats econòmiques en les</p>	<p><i>1. Elaborar un pressupost personal en el qual es distingeixin els diferents tipus d'ingressos i despeses, controlar el grau de compliment del pressupost i les possibles necessitats d'adaptar-lo.</i></p> <p><i>1.1. Elabora un pressupost o pla financer personalitzat en què identifica cada un dels ingressos i de les despeses, i en fa el seguiment.</i></p> <p><i>1.2. Empra eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat.</i></p>

<p>etapes de la vida</p>	<p><i>1.3. Usa gràfics d'anàlisi que li permeten comparar una realitat personalitzada amb les previsions establertes.</i></p> <p>2. Decidir amb racionalitat davant les alternatives econòmiques de la vida personal després de relacionar-les amb el benestar propi i social.</p> <p><i>2.1. Comprèn les necessitats de planificació i de gestió dels assumptes financers al llarg de la vida. Aquesta planificació es vincula a la previsió feta en cada una de les etapes d'acord amb les decisions preses i l'evolució de l'activitat econòmica nacional.</i></p> <p>3. Expressar una actitud positiva cap a l'estalvi i emprar-lo com a mitjà per assolir diferents objectius.</p> <p><i>3.1. Coneix i explica la rellevància de l'estalvi i del control de la despesa.</i></p> <p><i>3.2. Analitza els avantatges i els inconvenients de l'endeutament, en valora el risc i selecciona la decisió més adequada per a cada moment.</i></p> <p><i>3.3 Coneix i explica la relació de l'estalvi en les diferents etapes de la vida.</i></p>
<p>6.Salut financera</p> <p>6.1 Les inversions</p> <p>6.2 Els deutes.</p> <p>6.3 El contracte d'assegurança.</p>	<p><i>1. Conèixer i explicar què és una inversió.</i></p> <p><i>1.1 Coneix i explica què és una inversió, la rendibilitat i els riscos associats.</i></p> <p><i>2 Conèixer i explicar què és el deute.</i></p> <p><i>1.1 Coneix i explica què és el deute com a font de finançament i els riscos associats al deute.</i></p>

	<p>3. Conèixer el concepte d'assegurança i la finalitat que tenen les assegurances.</p> <p>3.1. Identifica i diferencia els diferents tipus d'assegurances segons els riscos o les situacions adverses en les diferents etapes de la vida.</p>
<p>7.Els diners i les seves formes</p> <p>7.1 Els diners</p> <p>7.2 Comptes bancàries</p> <p>7.3 Relacions bancàries</p> <p>7.4 Les targetes</p>	<p>1, Reconèixer el funcionament bàsic dels doblers, diferenciar els diferents tipus de comptes bancaris i de targetes emeses com a mitjans de pagament, i valorar l'oportunitat d'usar-los amb garanties i responsabilitat.</p> <p><i>1.1. Comprèn els termes fonamentals i descriu el funcionament de les operacions amb els comptes bancaris.</i></p> <p><i>1.2. Valora i comprova la necessitat de llegir detingudament els documents que presenten els bancs, així com la importància de la seguretat quan la relació es produeix per Internet.</i></p> <p><i>1.3. Reconeix el fet que es poden negociar les condicions que presenten les entitats financeres i analitza el procediment de reclamació davant les entitats.</i></p> <p><i>1.4. Identifica i explica les diferents modalitats de targetes que hi ha, així com els aspectes més importants de la seguretat quan s'opera amb targetes.</i></p>
<p>8. Producció i preus</p> <p>8.1 La perspectiva macroeconòmica</p> <p>8.2 Creixement i producció</p>	<p>1. Diferenciar les magnituds de tipus d'interès, inflació i desocupació, així com analitzar les relacions existents entre elles.</p> <p><i>1.1. Descriu les causes de la inflació i valora les principals repercussions econòmiques i socials que té.</i></p> <p><i>1.2. Explica el funcionament dels tipus d'interès i les conseqüències de la variació que poden presentar per a</i></p>

<p>8.3 La inflació</p> <p>8.4 Els indicadors de la inflació</p> <p>8.5 El preu del diner</p>	<p><i>l'evolució de l'economia.</i></p> <p>2. Interpretar dades i gràfics vinculats als conceptes de <i>tipus d'interès i inflació.</i></p> <p><i>2.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès i la inflació.</i></p>
<p>9. El mercat de treball</p> <p>9.1 La desocupació</p> <p>9.2 Les estadístiques d'ocupació</p> <p>9.3 La política d'ocupació.</p> <p>9.4 Tendències i filons d'ocupació</p>	<p>1. Valorar diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la desocupació.</p> <p><i>1.1. Descriu les causes de la desocupació i en valora les principals repercussions econòmiques i socials.</i></p> <p><i>1,2. Analitza les dades de desocupació a Espanya i les polítiques contra la desocupació.</i></p> <p><i>1.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació</i></p> <p>2. Interpretar dades i gràfics vinculats a la <i>desocupació.</i></p> <p><i>2.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb la desocupació</i></p>
<p>10. Els comptes de l'estat</p> <p>10.1 El paper de l'Estat</p> <p>10.2 La política fiscal</p> <p>10.3 Els Pressuposts Generals de l'Estat</p>	<p>1. Reconèixer i analitzar la procedència de les principals fonts d'ingressos i despeses de l'Estat, i interpretar gràfics que en mostrin la distribució.</p> <p><i>1.1. Identifica les vies d'on procedeixen els ingressos de l'Estat i les principals àrees de les despeses de l'Estat, i en comenta les relacions.</i></p> <p><i>1.2. Analitza i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els ingressos i les despeses de l'Estat.</i></p> <p><i>1.3. Distingeix el comportament dels ingressos i les despeses</i></p>

	<p><i>públics en els diferents cicles econòmics, així com els efectes que es poden produir al llarg del temps.</i></p> <p>2. Diferenciar i explicar els conceptes de <i>deute públic</i> i <i>dèficit públic</i>.</p> <p>2.1. <i>Comprèn i expressa les diferències entre els conceptes de deute públic i dèficit públic, així com la relació que es produeix entre ells.</i></p>
<p>11. El comerç internacional i la Unió Europea</p> <p>11.1 El comerç internacional.</p> <p>11.2 El proteccionisme contra lliure comerç</p> <p>11.3 La integració econòmica</p> <p>11.4 La Unió Europea</p>	<p>1. <i>Valorar l'impacte del comerç internacional i dels processos d'integració econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.</i></p> <p>1.1. <i>Coneix i enumera avantatges i inconvenients del procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea.</i></p> <p>1.2. <i>Analitza el grau d'interconnexió de les diferents economies de tots els països del món i aplica la perspectiva global per emetre'n una valoració crítica.</i></p> <p>1.3. <i>Explica les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països i que influeixen en aquest intercanvi.</i></p>
<p>12. La globalització i els desequilibris de l'economia mundial</p> <p>12.1 La globalització</p> <p>12.2 Els problemes mediambientals</p> <p>12.3 Desigualtats i</p>	<p>1. Determinar l'impacte de la desigualtat de la renda per a la societat i estudiar les eines per redistribuir-la.</p> <p>1.1. <i>Coneix i descriu els efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la.</i></p> <p>2. Valorar l'impacte de la globalització econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.</p> <p>2.2. <i>Analitza esdeveniments econòmics contemporanis en el context de la globalització i el comerç internacional.</i></p>

subdesenvolupament 12.4 El desenvolupament sostenible	<i>2.3. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.</i>
--	--

5. Temporalització

Per dur a terme aquesta programació es disposen de tres hores lectives setmanals. Els continguts del currículum es distribuïran en les següents unitats didàctiques i seqüenciació:

1a AVALUACIÓ

UD1: Economia, la ciència útil

UD2: Producció i creixement

UD3: Mercats i empresa

UD4: L'empresa en el seu context

2a AVALUACIÓ

UD7: Els diners i les seves formes

UD8: Producció i preus

UD9: El mercat de treball

UD10: Els comptes de l'estat

3a AVALUACIÓ

UD5: Planificació financera

UD6: Salut financera

UD11: El comerç internacional i la Unió Europea

UD12: La globalització i els desequilibris de l'economia mundial

Aquesta temporalització és flexible i és susceptible a l'adaptació dels seus continguts i temporalitat a les necessitats formatives de l'alumnat.

6. Metodologia

Els continguts temàtics s'impartiran a partir d'exposicions teòriques (exposicions per part del professor) que tendran com a referent el llibre de text «Economía» de Anxo Penalonga (Ed.McGraw Hill), i que aniran acompanyades d'activitats que fomentin l'autonomia de l'alumnat, la indagació i la defensa d'opinions pròpies (Comentaris de notícies de premsa, càlcul de casos pràctics, elaboració de quadres-resum, exposicions a càrrec de l'alumnat, debats i posades en comú, etc).

7.Materials i recursos didàctics

El seguiment de l'assignatura es farà a través d'apuntes, esquemes i exercicis elaborats pel professorat, així com de notícies i articles d'actualitat que es posaran a disposició dels alumnes a través de fotocòpies o de l'aula virtual. També s'emprarà el llibre "Economia" de Mc Graw Hill, per tal de complementar les explicacions del professor i com a suport per a l'alumnat de cara als exàmens. La lectura i interpretació de textos, gràfiques, quadres de la premsa diària seran uns instruments habituals a l'aula i un hàbit que s'intentarà fomentar.

Per altra banda, els alumnes disposen de la biblioteca del centre, on poden consultar els llibres d'economia disponibles així com la premsa econòmica i les revistes especialitzades d'economia.

8. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació

Per a l'avaluació i la qualificació d'aquesta matèria es valorarà:

Part A (20%)

- **L'atenció i participació activa.** Aquest apartat és el que ajuda que els decimals vagin cap a dalt o cap a baix a la nota de final de curs.

Es podran realitzar preguntes orals durant el desenvolupament de les unitats didàctiques per valorar el grau d'atenció i coneixement de l'alumnat.

- El **quadern, activitats i esquemes**. Realització de tots els esquemes, casos pràctics, treballs i activitats que es proposin al llarg del curs.

La nota dels treballs lliurats més tard del termini establert, sempre i quan es lliurin dins l'avaluació en què han d'ésser avaluats, es penalitzarà a raó dels dies de retard en el seu lliurament .

Part B (80%)

- La superació de les diverses **proves objectives** que s'aniran proposant al llarg del curs. A cada avaluació es realitzaran proves objectives i es realitzarà la seva mitjana en funció de la importància de cada prova. Aquestes proves suposen, el **80%** de la nota final de l'avaluació.

En el cas que per **causa justificada** un alumne no pugui fer alguna de les proves objectives de l'avaluació en la data estipulada tindrà dues opcions: o bé presentar-se a un examen oral en la data indicada pel professor o bé examinar-se d'aquesta matèria, a més de la que correspongui, al proper examen.

L'expressió i l'ordre a l'hora de contestar seran valorats en totes les proves i treballs que es realitzin.

Les proves o treballs copiats es puntuaran amb un zero per a qui copïï i per a qui es deixi copiar.

L'avaluació es considerarà aprovada amb una mitjana igual o superior a 5.

Procediment d'**avaluació del curs**. La nota final de curs es calcularà realitzant la mitjana aritmètica de les notes de les tres avaluacions, el curs quedarà aprovat si aquesta mitjana resulta de 5 o superior.

L'alumnat que vulgui **apujar nota** es podrà presentar a un examen global a final de curs. En cas que l'alumne lliuri aquest examen al professor, la nota final de l'assignatura serà la que resulti d'aquest examen.

9. Criteris de recuperació.

Recuperació d'una avaluació suspesa: els alumnes amb la primera o segona avaluació suspesa podran fer una prova escrita de recuperació de cada avaluació suspesa, que es realitzarà durant l'avaluació següent. La prova de recuperació inclou la matèria de TOTA l'avaluació suspesa.

A final de curs, els alumnes que no hagin recuperat una o les dues primeres avaluacions, o hagin suspès la tercera avaluació, podran presentar-se a una prova final escrita de cadascuna de les avaluacions suspeses.

En aquestes proves de recuperació només es podrà recuperar la part corresponent a les proves objectives. Per tant, per determinar si es recupera o no l'avaluació, s'hauran de tenir en compte les notes obtingudes durant l'avaluació de les altres parts avaluables i que no són recuperables durant el curs.

En el cas de que es suprimeixi la convocatòria de setembre aleshores es deixarà d'avançar matèria la darrera setmana de maig i es dedicaran les classes de juny a repassar la matèria del curs amb la finalitat de que els alumnes es preparin per a un examen final de juny on els alumnes que a dia 31 de maig tinguin l'assignatura suspesa la puguin recuperar i els que la tinguin aprovada puguin decidir si volen o no pujar nota.

10. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

S'anirà fent un seguiment després de cada avaluació de la metodologia emprada, així com de les diferents exercicis i treballs realitzats en funció dels resultats de l'alumnat. Es desestimaran aquelles activitat que no hagin aconseguit els resultats esperats i se'n plantejaran de noves cara el curs que ve.

11. Activitats complementàries i extraescolars.

Les activitats complementàries i extraescolars, són:

- Cine fòrum "Consum responsable i comerç just"
- Visita al SOIB i Palma Activa
- Participació a les Mini-Olimpíades d'Economia
- Xerrada de l'AEAT
- Xerrada UIB: *Els diners, els bancs i el BCE*

Aquestes dates es podran modificar per motius organitzatius de la entitat o organisme a visitar. També es podrà modificar la temporalització cas que sigui necessari per adaptar-se a les necessitats

formatives de l'alumnat

A més al llarg de tot el curs:

- Participació a jocs que fomentin l'aprenentatge de l'economia
- Assistència a conferències.
- Visionat de pelis.
- Visites a empreses
- Assistència a fires
- Assistència a Fes-te Pro

12.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris

Economia s'imparteix a 4t ESO a tres grups: 4ESO B, 4ESO D, 4ESO C.

Grup	Nombre d'alumnes	Hores setmanals
4t ESO B	19	3
4t ESO C	9	3
4t ESO D	16	3
TOTAL	44	9

SEGON DE BATXILLERAT

Matèria: ECONOMIA DE L'EMPRESA

1. Justificació.

L'objecte d'estudi de la matèria d'Economia i Organització d'Empreses el constitueix l'empresa com a realitat fonamental de l'estructura soci-econòmica contemporània, analitzant d'una banda l'empresa com a sistema organitzat amb unes funcions i uns objectius establerts; i d'altra banda, les seves relacions amb l'entorn en el que es projecta la seva influència i del que rep contínues exigències d'adaptació.

La problemàtica de l'empresa és molt ample i no exclusivament econòmica. Com a institució, desenvolupa la seva activitat dins d'un ordre social i jurídic del que participa en les seves normes, valors i relacions de poder. Per altre part, la progressiva complexitat tecnològica en l'empresa es correspon amb importants canvis en la seva organització i en les noves formes de gestió de la informació. La formació professional i cultural del factor humà és cada vegada major i es reflecteix en canvis de valors, actituds i necessitats psicològiques i socials, que es tradueixen en majors cometes de participació i satisfacció en el treball. A més a més, la legislació reflecteix cada vegada més la consciència de que han de ser controlats tant l'ús que s'ha de fer dels recursos naturals escassos com els costos que es generen damunt el medi ambient.

Des d'aquestes consideracions, la matèria que ocupa a més a més de les qüestions estrictament econòmiques que pertanyen al camp d'estudi de l'Economia d'empresa, integra aspectes relacionats amb la Sociologia de les organitzacions, la Tecnologia, el Dret mercantil, el Dret laboral, l'Economia financera i la Comptabilitat, la Teoria de la informació, etc.

2. Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

L'economia de l'empresa contribueix a l'adquisició de les competències clau del batxillerat.

La competència en comunicació lingüística fa referència a la utilització del llenguatge en contextos propis de ciutadans adults com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, la construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta. Els continguts de la matèria, la seva forta interrelació amb l'entorn, la necessitat de debatre i contrastar opinions sobre els desajusts existents en l'activitat empresarial i el seu entorn o bé sobre l'èxit de determinades estratègies empresarials contribueixen al desenvolupament d'aquesta competència. En totes les activitats, cal dominar les

eines del llenguatge oral i escrit, el vocabulari específic, l'elaboració i l'organització del discurs i l'ús d'eines tecnològiques de suport a la comunicació, l'originalitat i l'empatia, destreses presents en altres matèries del batxillerat però aplicades en aquest cas al coneixement del món de l'empresa.

Quant a la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia, és evident que l'estudi de l'economia de l'empresa contribueix a l'adquisició d'aquestes competències, ja que de cada vegada més el món de l'empresa es mou dins paràmetres científics, per la qual cosa l'econometria i les matemàtiques aplicades a les ciències socials són un instrument fonamental per assolir-ho. D'aquesta manera, en l'anàlisi de qualsevol fenomen relacionat amb el món empresarial és necessària l'habilitat per interpretar informacions, dades i argumentacions, i demostrar un esperit crític en l'observació i en l'anàlisi sistemàtica de la realitat.

La competència digital en la matèria d'economia de l'empresa s'assoleix en la mesura que la presa de decisions empresarials reposa en el tractament, l'anàlisi i la presentació de la informació. Totes les àrees funcionals de l'empresa desenvolupen l'activitat per mitjà de l'anàlisi de dades quantitatives: les xifres de vendes, les estadístiques dels estudis de mercat, el càlcul d'un full de salari, l'estudi dels costos empresarials, l'anàlisi de projectes d'inversió o l'anàlisi dels comptes anuals d'una empresa. Tots aquests processos requereixen capacitats d'organització i sistematització de la informació, tractament mitjançant càlculs matemàtics i estadístics, ús d'eines informàtiques i de xarxes virtuals per arribar a unes conclusions que permetin la presa d'una decisions encertades i responsables. Així mateix, aquesta competència també es manifesta en la capacitat d'adaptació a nous models de feina, l'organització o la comunicació com a conseqüència dels canvis tecnològics constants, així com la disposició a un reciclatge constant en l'ús de les tecnologies. D'altra banda, també obre el debat sobre l'ètica en l'ús de la informació obtinguda per l'empresa i el difús límit entre els objectius empresarials i la privacitat de les persones, així com la confusió informativa de determinades comunicacions que pretenen mostrar una imatge interessada o deformada dels seus productes o serveis.

La competència d'aprendre a aprendre s'adquireix mitjançant el desenvolupament d'estratègies en la resolució de problemes pràctics. L'estudi de l'economia de l'empresa implica la curiositat de plantejar-se preguntes, identificar i gestionar la diversitat de respostes possibles utilitzant diverses estratègies i metodologies que permetin afrontar la presa de decisions de manera racional i crítica. A més, exigeix habilitats per obtenir informació i per transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb la pròpia experiència personal, tractant de saber aplicar els nous coneixements i capacitats en situacions similars i contextos diversos.

L'estudi de l'economia de l'empresa contribueix a la consciència i les expressions culturals des de la consideració del coneixement com la manera que té la societat de produir, intercanviar i créixer econòmicament com a contribució al desenvolupament cultural. Les diferents maneres d'organitzar la producció al llarg de la història han contribuït al patrimoni cultural de la humanitat. Les distintes fases històriques s'han correspost amb situacions i sistemes organitzatius de l'activitat empresarial diferents i amb diferents maneres de resoldre els seus problemes.

El sentit d'iniciativa i esperit emprenedor fa referència a la capacitat de triar amb criteri propi, d'imaginar projectes i de dur endavant les accions necessàries per desenvolupar les opcions i plans personals adquirint autonomia i responsabilitat en la presa de decisions i consciència de les conseqüències dels seus actes. L'economia de l'empresa ajuda a l'adquisició d'aquesta competència perquè cerca transformar les idees en accions, és a dir, proposar-se objectius i planificar i dur a terme projectes, elaborant els plantejaments previs o noves idees, cercant solucions. És palesa la necessitat que té el mercat laboral de professionals amb sentit d'iniciativa i esperit emprenedor per a empreses que operen en entorns i mercats canviants que requereixen contínues adaptacions i reformulacions de les tasques. Igualment, la construcció d'equips de feina, els lideratges i l'empatia esdevenen imprescindibles en les estructures organitzatives i formen part del capital humà empresarial, que sovint esdevé un dels factors estratègics que motiva l'èxit.

Les competències socials i cíviques fan possible comprendre la realitat social en què es viu, cooperar, conèixer i exercir la ciutadania democràtica en un societat plural. L'estudi de l'economia de l'empresa ofereix l'oportunitat de conèixer millor el funcionament i l'organització de les unitats empresarials de l'entorn immediat i també el món globalitzat.

3. Objectius específics

1	Identificar la naturalesa, les funcions i les principals característiques dels tipus d'empreses més representatives de les Illes Balears, de l'Estat espanyol i de la resta del món.
2	Analitzar les actuacions que duen a terme les empreses per assolir els seus objectius i les seves interrelacions amb l'entorn. Elaborar judicis o criteris personals sobre els efectes positius i negatius que poden tenir, defensant els seus punts de vista amb autonomia i amb respecte per altres opinions.
3	Valorar la incidència de l'activitat empresarial en la qualitat de vida de les persones, la distribució de la riquesa i l'esgotament dels recursos naturals, prenent consciència de la necessitat de la sostenibilitat de l'activitat productiva i de l'ètica empresarial. Identificar factors de limitació o desigualtat per causa del gènere o per altres causes en l'activitat empresarial i conèixer possibles mesures correctores.
4	Identificar les àrees funcionals de l'empresa, la funció que desenvolupen i les relacions internes, quantificant-ne la dependència externa, per comprendre i analitzar el món productiu que ens envolta i resoldre els problemes que se'n derivin.

5	Interpretar i valorar de manera general les decisions de les empreses en les estratègies de creixement, internacionalització i localització, i considerar el paper de les petites i mitjanes empreses en el context d'una economia globalitzada.
6	Interpretar la gestió dels recursos humans com una oportunitat de generar avantatges competitius de l'empresa a través de la gestió del capital humà, de les relacions i la motivació dins l'empresa i de la resolució de conflictes.
7	Reconèixer la importància de la recerca i la innovació com a motors del canvi tecnològic, la millora competitiva i el progrés econòmic i social en un món globalitzat.
8	Analitzar les polítiques de màrqueting que fan les empreses identificant els destinataris, interpretant les diverses estratègies possibles, valorant l'impacte sobre el comportament dels consumidors i manifestant iniciativa i creativitat en el disseny de propostes pròpies.
9	Obtenir, registrar, seleccionar i interpretar la informació comptable de les empreses, detectar els desequilibris econòmics i financers i proposar mesures correctores, valorant la importància de la seva fiabilitat en relació amb la gestió, les garanties davant persones terceres i la responsabilitat fiscal.
10	Utilitzar els mitjans i les tecnologies de la informació i la comunicació com a eina quotidiana d'obtenció, tractament, selecció i anàlisi d'informació empresarial, verificant-ne la fiabilitat i aplicant-la a la presa de decisions empresarials.

4. Continguts per a Unitats Didàctiques.

Títol i continguts	Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable.
Unitat 1. Empresa i empresari 1.1 L'activitat econòmica 1.2 L'empresa	1. Descriure i interpretar els diferents elements de l'empresa, les classes d'empreses, les funcions que duen a terme en l'economia i les diferents formes jurídiques que adopten i relacionar cada una de les formes jurídiques amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors i les exigències de capital.

<p>1.3. L'empresari</p> <p>1.4. Elements de l'empresa</p> <p>1.5 Objectius empresarials</p> <p>1.6 Funcionament de l'empresa</p> <p>1.7 Tipus d'empreses segons la seva forma jurídica</p>	<p>2 Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i les responsabilitats establertes per a cada tipus.</p> <p>3. <i>Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre classificació de les empreses.</i></p> <p>4. Analitza, per a un determinat cas pràctic, els diferents criteris de classificació d'empreses: la naturalesa de l'activitat que desenvolupen, la dimensió que tenen, el nivell tecnològic que assoleixen, el tipus de mercat en el qual operen, la fórmula jurídica que adopten, el caràcter públic o privat que presenten.</p> <p>5. Identificar i analitzar els trets principals de l'entorn en el qual l'empresa desenvolupa l'activitat i explicar, a partir d'aquests trets, les diferents estratègies i decisions adoptades i les possibles implicacions socials i mediambientals de l'activitat.</p> <p>6. Identifica els diferents tipus d'empreses i empresaris que actuen al propi entorn, així com la forma en què es relacionen amb el seu àmbit més proper.</p> <p>7. Analitza la relació entre empresa, societat i medi ambient. Valora els efectes, positius i negatius, de les actuacions de les empreses en els àmbits social i mediambiental.</p> <p>8. Analitza l'activitat de les empreses com a element dinamitzador i de progrés i valora el fet que creïn valor per a la societat i per als ciutadans.</p>
<p>Unitat 2. Classes d'empresa</p> <p>2.1. Legislació mercantil</p>	<p>1. Entendre la importància que té l'empresa dins el dret mercantil. Totes les seves obligacions i els seus drets.</p>

<p>2.2. Classificació de les empreses</p> <p>2.3 Societat mercantil</p>	<p>2.Saber com afecta el dret fiscal a l'empresa.</p> <p>3.Saber els tipus d'impostos a què està sotmesa l'empresa pel simple fet de dur a terme la seva activitat.</p> <p>4.Saber fer una classificació dels impostos i tots els seus elements, i diferenciar-los per a cada tipus d'impost.</p> <p>5.Resoldre exercicis senzills, en què es plantegi la liquidació dels diversos impostos que afecten les empreses de forma general (IRPF, IS, IAE, IVA).</p>
<p>Unitat 3. Estratègia i desenvolupament empresarial</p> <p>3.1. L'estratègia empresarial</p> <p>3.2. L'entorn de l'empresa</p> <p>3.3. Estratègies de creixement</p> <p>3.4. Internacionalització. Multinationals</p> <p>3.5. Les petites i mitjanes empreses</p>	<p>1. Identificar i analitzar les diferents estratègies de creixement i les decisions preses per les empreses considerant les característiques del marc global en el qual actuen.</p> <p>2. Descriu i analitza els diferents factors que determinen la localització i la dimensió d'una empresa i valora la transcendència futura per a l'empresa de les decisions preses.</p> <p>3. Valora el creixement de l'empresa com a estratègia competitiva i relaciona les economies d'escala amb la dimensió òptima de l'empresa.</p> <p>4. Explica i distingeix les estratègies d'especialització i diversificació.</p> <p>5. Analitza les estratègies de creixement intern i extern a partir de supòsits concrets.</p> <p>6.. Examina el paper de les petites i mitjanes empreses al nostre país i valora les seves estratègies i formes d'actuar, així com els avantatges i els inconvenients que presenten.</p> <p>7. Descriu les característiques i les estratègies de desenvolupament de l'empresa multinacional i valora la importància de la responsabilitat social i</p>

	<p>mediambiental.</p> <p>8.. Estudia i analitza l'impacte de la incorporació de la innovació i de les noves tecnologies en l'estratègia de l'empresa i el relaciona amb la capacitat per competir de forma global.</p> <p>9. Analitzar la situació de les multinacionals i de les petites i mitjanes empreses espanyoles i de les Illes Balears en una economia global.</p>
<p>Unitat 4. Direcció i organització de l'empresa</p> <p>4.1. Procés d'administració: concepte i fases</p> <p>4.2. Funció de planificació</p> <p>4.3. Funció d'organització</p> <p>4.4. Funció de gestió</p> <p>4.5. Funció de control</p>	<p>1. Explicar la planificació, l'organització i la gestió dels recursos d'una empresa i valorar les possibles modificacions que s'han de dur a terme segons l'entorn en el qual desenvolupa l'activitat i els objectius plantejats.</p> <p>2. Reflexiona sobre la divisió tècnica de la feina en un context global d'interdependència econòmica i la valora.</p> <p><i>3. Descriu l'estructura organitzativa, l'estil de direcció, els canals d'informació i comunicació, el grau de participació en la presa de decisions i l'organització informal de l'empresa.</i></p> <p><i>4. Identifica la funció de cada una de les àrees d'activitat de l'empresa—aprovisionament, producció i comercialització, inversió i finançament, recursos humans i administració— i la manera com s'interrelacionen.</i></p> <p>5. Analitza l'organització de les empreses de l'entorn més proper, n'identifica els avantatges i els inconvenients, hi detecta els problemes que s'han de solucionar i descriu propostes de millora.</p> <p>6. Aplica els seus coneixements a una organització concreta, hi detecta els problemes i proposa millores.</p>

<p>Unitat 5. Gestió dels recursos humans</p> <p>5.1. La gestió dels recursos humans</p> <p>5.2. El reclutament i la selecció de personal</p> <p>5.3. El treball i les relacions laborals</p> <p>5.4. L'organització del treball</p> <p>5.5 La motivació dels recursos humans</p>	<p>1. Reflexiona sobre la divisió tècnica de la feina en un context global d'interdependència econòmica i la valora.</p> <p>2. Descriu l'estructura organitzativa, l'estil de direcció, els canals d'informació i comunicació, el grau de participació en la presa de decisions i l'organització informal de l'empresa.</p> <p>3. Identifica la funció de cada una de les àrees d'activitat de l'empresa —aprovisionament, producció i comercialització, inversió i finançament, recursos humans i administració— i la manera com s'interrelacionen.</p> <p>4. Analitza l'organització de les empreses de l'entorn més proper, n'identifica els avantatges i els inconvenients, hi detecta els problemes que s'han de solucionar i descriu propostes de millora.</p> <p>5. Aplica els seus coneixements a una organització concreta, hi detecta els problemes i proposa millores.</p> <p>6. Valora la importància dels recursos humans en una empresa i analitza diferents maneres de gestionar-los i de relacionar la motivació amb la productivitat.</p>
<p>Unitat 6. Àrea de producció</p> <p>6.1. Producció i procés productiu</p> <p>6.2. La tecnologia i la innovació tecnològica (R+D+i)</p> <p>6.3. La funció de producció. Productivitat i eficiència</p> <p>6.4. Els costos de l'empresa</p> <p>6.5. Llindar de rendabilitat o punt mort</p>	<p>1. Realitza càlculs de la productivitat de diferents factors, interpretant els resultats obtinguts i coneix mitjans i alternatives de millora de la productivitat en una empresa.</p> <p>2. Analitza i valora la relació existent entre la productivitat i els salaris dels treballadors.</p> <p>3. Reflexiona sobre la importància, per la societat i per l'empresa, de la investigació i la innovació tecnològica en relació amb la competitivitat i el creixement.</p> <p>4. Diferencia els ingressos i costos generals d'una empresa i identifica el seu benefici o pèrdua generat</p>

<p>6.6. La qualitat en l'empresa</p> <p>6.7. L'empresa i la protecció del medi ambient</p>	<p>al llarg de l'exercici econòmic, aplicant raonaments matemàtics per la interpretació de resultats.</p> <p>5. Maneja i calcula els diferents tipus de costos, ingressos i beneficis d'una empresa i els representa gràficament.</p> <p>6. Reconeix el llindar de vendes necessari per la supervivència de l'empresa.</p> <p>7. Analitza els mètodes d'anàlisi cost-benefici i anàlisi cost-eficàcia com mitjans de mesurament i avaluació, d'ajuda per la presa de decisions.</p>
<p>Unitat 7. Àrea de proveïment</p> <p>7.1. La funció de proveïment</p> <p>7.2. La gestió d'inventaris</p> <p>7.3. Valoració de les existències</p>	<p>1. Valora la relació entre el control d'inventaris i la productivitat i eficiència en una empresa.</p> <p>2. Identifica els costos que genera el magatzem i resol casos pràctics sobre el cicle d'inventari.</p> <p>3. Valora les existències en magatzem mitjançant diferents mètodes.</p>
<p>Unitat 8. Àrea comercial. El màrqueting</p> <p>8.1. El departament comercial</p> <p>8.2. El mercat</p> <p>8.3. Estudi de mercat</p> <p>8.4. La segmentació de mercats</p> <p>8.5. El màrqueting</p> <p>8.6. Els elements del màrqueting</p> <p>8.7. Posicionament de producte</p> <p>8.8. El pla de màrqueting</p>	<p>1. Analitzar les característiques del mercat i explicar, d'acord amb aquestes característiques, les polítiques de màrqueting aplicades per una empresa davant diferents situacions i objectius.</p> <p>2. Caracteritza un mercat segons diferents variables, com per exemple el nombre de competidors i el producte venut.</p> <p>3. Identifica, i adapta a cada cas concret, les diferents estratègies i enfocaments de màrqueting.</p> <p>4. Interpreta i valora estratègies de màrqueting i incorpora a la valoració consideracions de caràcter ètic, social i ambiental.</p> <p>5. Comprèn i explica les diferents fases i etapes de la recerca de mercats.</p>

<p>8.9. Aplicació al màrqueting de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC)</p>	<p>6. Aplica criteris i estratègies de segmentació de mercats a diferents casos pràctics.</p> <p>7. Analitza i valora les oportunitats d'innovació i transformació amb el desenvolupament de la tecnologia més actual aplicada al màrqueting.</p>
<p>Unitat 9. Els estats financers de l'empresa i fiscalitat empresarial</p> <p>9.1. El tractament comptable de la informació</p> <p>9.2 El patrimoni de l'empresa</p> <p>9.2. El Pla General de Comptabilitat</p> <p>9.3. El balanç de situació</p> <p>9.4. El compte de pèrdues i guanys</p> <p>9.5. La memòria i altres estats financers</p> <p>9.6 La fiscalitat empresarial</p>	<p>1. Classificar béns, drets i obligacions en el balanç de l'empresa.</p> <p>2. Distingir entre elements patrimonials d'actiu i de passiu.</p> <p>3. Confeccionar el balanç de situació d'una empresa.</p> <p>4. Identificar els components dels ingressos i de les despeses.</p> <p>5. Confeccionar el compte de pèrdues i guanys d'una empresa.</p>
<p>Unitat 10. L'anàlisi dels estats financers de l'empresa</p> <p>10.1. Introducció a l'anàlisi d'estats comptables</p> <p>10.2. Anàlisi patrimonial: estructura i equilibri patrimonial</p> <p>10.3. Anàlisi financera: ràtios financeres</p> <p>10.4 Anàlisi econòmica</p>	<p>1. Entendre la utilitat de l'anàlisi dels estats financers.</p> <p>2. Aplicar les tècniques matemàtiques necessàries per realitzar una anàlisi patrimonial.</p> <p>3. Calcular el fons de maniobra del balanç d'una empresa.</p> <p>4. Interpretar el significat del fons de maniobra, sigui positiu o negatiu.</p> <p>5. Conèixer les situacions patrimonials en les quals es pot trobar una empresa.</p> <p>6 Identificació de les fonts de finançament de l'empresa.</p>

	<p>7. Càlcul de les ràtios financeres en referència a la solvència i a la liquiditat.</p> <p>8. Anàlisi i comparació dels resultats de les ràtios per a diferents períodes o per a diferents empreses.</p> <p>9. Càlcul del flux de caixa de l'empresa per a un període determinat.</p>
<p>Unitat 11. Àrea de finançament i inversió</p> <p>12.1. Fonts de finançament de l'empresa</p> <p>12.2. Cost d'una font de finançament</p> <p>12.3. Selecció de la font de finançament</p> <p>12.4. La inversió</p> <p>12.5. Característiques d'una inversió</p> <p>12.6. Mètodes de selecció i valoració d'inversions</p> <p>12.7. Les inversions i el risc</p> <p>12.8. Els cicles de l'empresa</p> <p>12.9. Període mitjà de maduració</p>	<p>1. Valorar diferents projectes d'inversió i justificar raonadament la selecció de l'alternativa més avantatjosa, i diferenciar les possibles fonts de finançament en un determinat supòsit i raonar l'elecció més adequada.</p> <p>2. Coneix i enumera els mètodes estàtics (termini de recuperació) i dinàmics (criteri del valor actual net i criteri de la taxa interna de rendibilitat) per seleccionar i valorar inversions.</p> <p>3. Explica les possibilitats de finançament de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada possibilitat i les implicacions que tenen en la marxa de l'empresa.</p> <p>4. Analitza, en un supòsit concret de finançament extern, les diferents opcions possibles, els costos que tenen i les variants d'amortització.</p> <p>5. Analitza i avalua, a partir d'una necessitat concreta, les diferents possibilitats que tenen les empreses de recórrer al mercat financer.</p> <p>6. Valora les fonts de finançament de l'empresa, tant externes com internes.</p> <p>7. Analitza i descriu les opcions financeres que s'adapten millor a un cas concret de necessitat financera.</p> <p>8. Aplica els coneixements tecnològics a l'anàlisi i a</p>

5. Temporització.

Per dur a terme aquesta programació es disposen de quatre hores lectives setmanals. Els continguts del currículum es distribuïran en els següents blocs didàctics i seqüenciació:

1a AVALUACIÓ

UD1: Àrea de proveïment.

UD2: Àrea comercial. El màrqueting.

UD3: Àrea de producció.

UD4: Gestió dels recursos humans.

2a AVALUACIÓ

UD5: Àrea de finançament i d'inversió.

UD6: Els estats financers de l'empresa i la fiscalitat empresarial.

UD7: L'anàlisi dels estats financers de l'empresa.

3a AVALUACIÓ

UD8: Empresa i empresari.

UD9: Classes d'empreses.

UD10: Estratègia i desenvolupament empresarial.

UD11: Direcció i organització de l'empresa.

6. Metodologia

El desenvolupament de les classes es basen en les explicacions i apunts del professor junt amb la participació activa de l'alumnat perquè pugui expressar els seus punts de vista i els seus dubtes. Per ajudar a assolir els objectius proposats en aquesta matèria es realitzaran diferents activitats que s'aniran proposant al llarg del curs, i que a títol d'exemple podríem senyalar:

- Comentari i debat de diferents articles de la premsa relacionats amb la temàtica empresarial.
- Visualització de vídeos explicatius i assistència a conferències relacionats amb els temes tractats. També és possible visitar alguna empresa per conèixer el seu funcionament.
- Realització de diferents exercicis i casos pràctics.
- Promoure debats on diferents grups d'alumnes puguin exposar els seus punts de vista, etc.
- Participació a la Olimpíada d'Economia organitzada per la UIB

S'afavorirà la motivació de l'alumnat oferint-li un ambient de treball grat i estimulant.

7. Material i recursos didàctics.

El seguiment de l'assignatura es farà a través d'apunts, esquemes i exercicis elaborat pel professor, així com de notícies i articles d'actualitat que es posaran a disposició dels alumnes a través de fotocòpies o de l'entorn virtual classroom. També s'emprarà el llibre "Economia de l'empresa" de Mc Graw Hill, per tal de complementar les explicacions del professor i com a suport per a l'alumnat de cara a l'examen de selectivitat. Es treballarà també la lectura i interpretació de textos, gràfiques, articles de la premsa diària.

Per altra banda, els alumnes disposaran de la biblioteca del centre, on podran consultar els llibres d'economia disponibles així com la premsa econòmica i les revistes especialitzades d'economia.

8. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació.

Per a l'avaluació i la qualificació d'aquesta matèria es valorarà:

- L'**atenció i participació activa** dins classe, la realització d'**esquemes, casos pràctics, treballs i activitats** suposa fins el **5%** de la nota final de l'avaluació. Aquest apartat és el que ajuda que els decimals vagin cap a dalt o cap a baix a la nota de final de curs. No es faran arrodoniments de notes inferiors a 5.

Es podran realitzar preguntes orals durant el desenvolupament de les unitats didàctiques per valorar el grau d'atenció i coneixement de l'alumnat.

La nota dels treballs lliurats més tard del termini establert, sempre i quan es lliurin dins l'avaluació en què han d'ésser avaluats, es penalitzarà a raó dels dies de retard en el seu lliurament .

- La superació de les diverses **proves objectives** que s'aniran proposant al llarg del curs. A cada avaluació, per norma general, es realitzaran com a mínim dues proves objectives (sempre i quan les circumstàncies ho permetin) i es realitzarà la seva mitjana en funció de la importància de cada prova. Aquestes proves suposen el **95%** de la nota final de l'avaluació.

En el cas que per **causa justificada** un alumne no pugui fer alguna de les proves objectives de l'avaluació en la data estipulada tindrà dues opcions: o bé presentar-se a un examen oral en la data indicada pel professor o bé examinar-se d'aquesta matèria, a més de la que correspongui, al proper examen.

L'expressió i l'ordre a l'hora de contestar seran valorats en totes les proves i treballs que es realitzin. també es tindrà en compte la claredat de conceptes i concreció, l'ordenació dels conceptes, la exposició sintètica i les conclusions.

Les proves o treballs copiats es puntuaran amb un zero per a qui copii i per a qui es deixi copiar.

L'avaluació es considerarà aprovada amb una mitjana igual o superior a 5.

Procediment d'**avaluació del curs**. La nota final de curs es calcularà realitzant la mitjana aritmètica de les notes de les tres avaluacions, es considerarà aprovat quan aquesta siga de 5 o superior.

L'alumnat que vulgui **apujar nota** es podrà presentar a un examen global a final de curs. En cas que l'alumne lliuri aquest examen al professor la nota final de l'assignatura serà la que resulti d'aquest examen.

9. Criteris de recuperació.

Recuperació d'una avaluació suspesa: els alumnes amb la primera o segona avaluació suspesa podran fer una prova escrita de recuperació de cada avaluació suspesa que es realitzarà durant l'avaluació següent. La prova de recuperació inclou la matèria de TOTA l'avaluació suspesa.

A final de curs, els alumnes que no hagin recuperat una o les dues primeres avaluacions, o hagin suspès la tercera avaluació, podran presentar-se a una prova final escrita de cadascuna de les avaluacions suspeses.

En aquestes proves de recuperació només es podrà recuperar la part corresponent a les proves objectives, per tant, per determinar si es recupera o no l'avaluació s'hauran de tenir en compte les notes obtingudes durant l'avaluació de les altres parts avaluable i que no són recuperables durant el curs.

L'alumnat que tingui més de 14 faltes injustificades de la matèria, perdrà el dret a l'avaluació contínua i només tindrà dret a fer un examen global a final de curs.

La prova extraordinària del mes de juny consisteix exclusivament en una prova escrita de TOTA la matèria de l'assignatura.

Recuperació d'una assignatura pendent: l'alumnat amb una assignatura pendent del curs anterior té la possibilitat de recuperar-la de dues maneres:

- a) Aprovant els dos exàmens parcials que es faran durant el curs. La matèria a avaluar en cada parcial quedarà estipulada a través d'una guia elaborada pel departament. Recuperarà l'assignatura pendent l'alumnat que obtingui una nota mitjana de cinc.
- b) D'un altra banda, tot l'alumnat, independentment d'haver-se presentat als parcials abans esmentats, disposarà d'un examen final extraordinari. Per recuperar l'assignatura haurà d'obtenir una nota mínima de cinc. La matèria a avaluar en aquest examen extraordinari quedarà estipulada a través d'una guia que elaborarà el Departament.

10. Avaluació del procés ensenyament-aprenentatge.

S'anirà fent un seguiment després de cada avaluació de la metodologia emprada, així com de les diferents exercicis i treballs realitzats en funció dels resultats de l'alumnat. Es desestimaran aquelles activitats que no hagin aconseguit els resultats esperats i s'en plantejaran de noves cara el curs que ve.

11.. Activitats complementàries i extraescolars.

Les dates previstes per les activitats complementàries i extraescolars són:

Primer trimestre

Xerrada de la UIB "Es pot aturar el canvi climàtic sense renunciar al creixement econòmic i/o al benestar social?", a càrrec de la Facultat d'Economia de la UIB.

Segon trimestre

Xerrades diferents professionals

Tercer trimestre

Olimpíada d'Economia

Xerrada de la UIB "Macroeconomia i crisi de la COVID-19: descongelar l'economia", a càrrec de la Facultat d'Economia de la UIB.

Aquestes dates es podran modificar per motius organitzatius de la entitat o organisme a visitar. També es podrà modificar la temporalització cas que sigui necessari per adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat

A més al llarg de tot el curs:

- Participació a jocs que fomentin l'aprenentatge de l'economia
- Anada al cinema a veure alguna pel·lícula relacionada amb el món de l'economia.
- Visita a empreses
- Visita a organismes públics
- Assistència a fires

12.- Horaris: grups d'alumnes, ràtios i horaris

Economia de l'empresa s'imparteix 3 grups: 2n Batx A i B, 2n Batx C i 2n Batx D.

Grup	Nombre d'alumnes	Hores setmanals
2n Batx B	4	4
2n Batx C	17	4
2n Batx D	14	4
TOTAL	35	12

Estratègies d'animació a la lectura i desenvolupament de l'expressió oral i escrita

A les diferents matèries del departament es fomentarà la lectura d'articles, textos i còmics econòmics.

Aquest curs s'iniciarà la compra de llibres d'economia per fomentar-ne la lectura i es valorarà a l'apartat de predisposició.

També es realitzaran exposicions orals d'activitats i treballs. A diferents unitats didàctiques es realitzaran debats per fomentar l'expressió oral.

Introducció de la competència digital

Els aspectes que es treballaran i s'avaluaran a les diferents matèries d'economia són els següents:

Competència digital	Avaluació
Realització de powerpoints: <ul style="list-style-type: none"> - Inserció d'imatges - Inserció de textos	Quan els alumnes hagin de fer una presentació un 50% de la nota fa referència a la presentació digital que hagin fet.
Utilització d'aplicacions d'edició gràfica	Es faran treballs utilitzant aquestes aplicacions i per tant a la nota del treball es tindrà en compte.
Utilització de fulls de càlculs: <ul style="list-style-type: none"> - càlcul costos empresa	Es lliuraran activitats utilitzant aquesta eina.

La coeducació a la matèria d'economia

L'aspecte de coeducació que es tracta a les diferents matèries d'economia és la desigualtat que existeix en el món laboral a l'hora d'accedir a llocs de responsabilitat i als salaris que es cobren.

APROVACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ DOCENT

Aquesta programació ha estat aprovada amb data 21 de novembre de 2021 pels membres del Departament d'economia del curs 2022-2023.

Palma a 21 de novembre de 2022

Joaquin Berna Cordero
Cap de Departament